

Socialstyrelsen

**Dokumentation af
opdatering af den
Socialøkonomiske
Investeringsmodel
(SØM) version 2.3.**

september 2020

Viden til gavn

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Publikationen er udgivet af
Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00

E-mail: info@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk

Udgivet 2. september 2020
Download eller se rapporten på
www.socialstyrelsen.dk

Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse
af kilde.
ISBN: 978-87-94059-11-4

Indhold

Indledning	2
1 Forbedringer i beregningsrammen	3
2 Dokumentation af målgrupper	4
3 Referencer	12
Bilag A: Ændringer i SØM	13

Indledning

Dokumentationsrapporten vedrører opdatering af version 2.3. af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM).

SØM er udviklet af VIVE og Incentive for Socialstyrelsen. Den første version af SØM blev offentliggjort i januar 2018 med viden om målgrupper af udsatte voksne og voksne med handicap. I oktober 2018 blev SØM udvidet med tilsvarende viden om målgrupper af udsatte børn og unge. I forbindelse med den aktuelle opdatering af SØM (version 2.3.) har Socialstyrelsen for første gang opdateret viden for de nuværende målgrupper af udsatte voksne og voksne med handicap i vidensdatabasen, og der er foretaget en række forbedringer af beregningsrammen.

Viden for de nuværende målgrupper af udsatte børn og unge blev opdateret i forbindelse med SØM version 2.2., som er beskrevet i dokumentationsrapporten for denne¹.

Rapporten indeholder en detaljeret beskrivelse af målgrupper og succesmål på voksenområdet i SØM version 2.3.

Bilag A beskriver ændringer i målgruppeafgrænsninger sammenlignet med tidligere versioner af SØM, herunder ændringer i målgruppestørrelser, succesrater og standardafvigelse samt antal signifikante konsekvensestimater.

Derudover er SØM version 2.3. blevet udvidet med en række nye målgrupper, som VIVE har udarbejdet for Socialstyrelsen. VIVE har udarbejdet selvstændig dokumentation af disse nye målgrupper, som er tilgængelig på Socialstyrelsens hjemmeside².

¹ Link til dokumentation af SØM version 2.2.

² Link til hent SØM

1 Forbedringer i beregningsrammen

Socialstyrelsen har lavet en række nye funktioner i beregningsrammen, som gør modellen mere brugervenlig. Dette inkluderer:

- Det er nu muligt at gå direkte fra beregningsrammen til vidensdatabasen, fx i forhold til at finde effektviden der kan bruges som inspiration at fastsætte en succesrate for den konkrete indsats, beregningen gennemføres for.
- Man kan nu indtaste gennemsnitsforbrug af offentlige ydelser og aktiviteter (konsekvenser) for ens egen målgruppe i år 0, og det markeres på samme måde, som hvis brugeren selv indtaster konsekvenser. Dette kan hjælpe brugeren med at sammenligne karakteristika for ens egen målgruppe med SØMs målgrupper.
- Det er nu muligt at vælge en specifik aktør (kommune, region eller stat) til visning af resultaterne samt i følsomhedsanalyserne.
- For indsatserne, som er beregnet af Socialstyrelsen, kan man nu også indlæse følsomhedsanalyserne.
- De kommunale udvalg og fordelingen af konsekvenserne på udvalg er opdateret. Visning af kommunale udvalg vælges under indstillinger i beregningsrammen.

2 Dokumentation af målgrupper

Kapitlet beskriver målgruppeafgrænsning og succesmål for udsatte voksne og voksne med handicap i SØM version 2.3.

I forbindelse med opdateringen er der sket nogle forbedringer af estimeringen af konsekvensestimaterne. Dette inkluderer rettelser og forbedringer i definitioner og afgrænsninger af eksisterende målgrupper og succesmål.

Desuden er konsekvensestimaterne opdateret med de nyeste registerdata. Datagrundlaget for afgrænsning af målgrupperne er udvidet til 2016. Tidsperioden for de enkelte målgrupper varierer dog afhængig af det tilgængelige datagrundlag og evt. databrud. Datagrundlaget for konsekvensestimaterne er udvidet til 2018 med undtagelse af alkohol- og stofmisbrugsbehandling, der forsat kan måles til og med 2013.

Opdateringen vedrører følgende målgrupper:

Udsatte voksne

1. Voksne i hjemløshed (18-64 år)
2. Voksne med stofmisbrug:
 - a. Substitutionsbehandling (18-64 år)
 - b. Ikke i substitutionsbehandling (18-24 år)
 - c. Ikke i substitutionsbehandling (25-64 år)
3. Voksne med alkoholmisbrug (18-64 år)
4. Voksne med psykiske vanskeligheder med psykiatrisk sygehuskontakt samt:
 - a. Alkoholmisbrug
 - b. Stofmisbrug: substitutionsbehandling
 - c. Stofmisbrug: ikke i substitutionsbehandling (18-24 år)
 - d. Stofmisbrug: ikke i substitutionsbehandling (25-64 år)
5. Voksne med psykiske vanskeligheder uden psykiatrisk sygehuskontakt samt:
 - a. Alkoholmisbrug
 - b. Stofmisbrug: substitutionsbehandling
 - c. Stofmisbrug: ikke i substitutionsbehandling (18-24 år)
 - d. Stofmisbrug: ikke i substitutionsbehandling (25-64 år)
6. Voldsudsatte kvinder (18-64 år)

Voksne med handicap

7. Voksne med ADHD (18-64 år)
8. Voksne med autisme (18-64 år)
9. Voksne med udviklingshæmning (18-64 år)
10. Voksne med erhvervet hjerneskade (18-64 år)

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Successmål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
<i>Voksne i hjemløshed</i>	<p>Voksne (i alderen 18-64 år) der i løbet af året er registreret som brugere af herberg/forsorgshjem i registret Boformer (BOFORM_F).</p> <p>Målgruppen afgrænses til aldersgruppen 18-64 år på baggrund af oplysninger fra Befolkningsregistret (BEF). Alderen opgøres ultimo året.</p> <p>Målgruppeperioden er den fulde periode (2005-2016).</p>	Ingen ophold på herberg/forsorgshjem.	Borgeren er i løbet af året ikke registreret som bruger af herberg/forsorgshjem i registret Boformer (BOFORM_F).

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Succesmål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
<p><i>Voksne med stofmisbrug</i></p>	<p>Voksne der er registreret i behandling for stofmisbrug i Register over Stofmisbrugere i Behandling (SIB) i løbet af det efterfølgende år. Dvs., hvis en borger er registreret i behandling i 2007, medtages borgeren i målgruppen for 2006, mens succes/ikke-succes opgøres i 2007. Målgruppen opdeles i tre undergrupper på baggrund af, om borgeren modtager substitutionsbehandling i det efterfølgende år samt borgerens alder:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Substitutionsbehandling (18-64 år) b. Ikke i substitutionsbehandling (18-24 år) c. Ikke i substitutionsbehandling (25-64 år) <p>Målgruppeperioden er begrænset til 2006 og frem, da der kun er data på behandling af stofmisbrug fra 2007 og frem.</p> <p>En borger ekskluderes af målgruppen, hvis vedkommende afslutter behandling i det efterfølgende år, og afslutningsårsag (BEHANDLINGAFSLUTTETÅRSAGKODE) mangler (da succes/ikke-succes derved ikke kan afgøres).</p> <p>Hvorvidt borgeren er i substitutionsbehandling afgrænses ud fra, om variablene, der angiver en oplysning i forbindelse med et ordineret stof, er udfyldt eller ej¹.</p> <p>Målgruppen afgrænses i de angivne aldersgrupper på baggrund af oplysninger fra Befolkningsregistret (BEF). Alderen opgøres ultimo året.</p>	<p>Afslutter misbrugsbehandling med "færdigbehandlet" som afslutningsårsag.</p>	<p>Borgerens behandlingsforløb i Register over Stofmisbrugere i Behandling (SIB) afsluttes med afslutningsårsag "færdigbehandlet" (BEHANDLINGAFSLUTTETÅRSAGKODE = 01) i løbet af året. Har borgeren flere forløb i løbet af året, anvendes det sidste.</p>

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Succes mål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
	Da der findes data på behandling af stofmisbrug fra 2007-2013, er målgruppeperioden 2006 til og med 2012.		

¹Det drejer sig om de følgende variable: ORDINERETBENZODIAZEPINERDAGEINDT, ORDINERETBUPRENORPHINDAGEINDTAGE, ORDINERETHEROINDATAINDTAGESENE, ORDINERETMETADONDAGEINDTAGETSENE, ORDINERETBENZODIAZEPINERFOERSTEB, ORDINERETBUPRENORPHINFOERSTEBRUG, ORDINERETHEROINFOERSTEBRUGALDER, ORDINERETMETADONFOERSTEBRUGALDER, ORDINERETBENZODIAZEPINERINDTAGEL, ORDINERETBENZODIAZEPINERTYPISKIN, ORDINERETBUPRENORPHININDTAGELSES, ORDINERETBUPRENORPHINTYISKINDTAG, ORDINERETHEROININDTAGELSESHYPPIG, ORDINERETHEROINTYPISKINDTAGELSES, ORDINERETMETADONINDTAGELSESHYPPI, ORDINERETMETADONTYPISKINDTAGELSE. Borgeren placeres i gruppen med substitutionsbehandling, hvis blot én af variablene er udfyldt.

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Succesmål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
<p><i>Voksne med alkoholmisbrug</i></p>	<p>Voksne (i alderen 18-64 år) der er registreret i behandling af alkoholmisbrug i Det Nationale Alkoholbehandlingsregister (NAB) i løbet af det efterfølgende år. Dvs., hvis en borger er registreret i behandling i 2006, medtages borgeren i målgruppen for 2005. En borger ekskluderes af målgruppen, hvis vedkommende afslutter behandling i det efterfølgende år, og afslutningsårsag (TXAFSLUTNINGSAARSAG) mangler, da succes/ikke-succes derved ikke kan afgøres.</p> <p>Målgruppen afgrænses til aldersgruppen 18-64 år på baggrund af oplysninger fra Befolkningsregistret (BEF). Alderen opgøres ultimo året.</p> <p>Da der findes data på behandling af alkoholmisbrug fra 2007-2013, er målgruppeperioden 2006 til og med 2012.</p>	<p>Afslutter misbrugsbehandling med "færdigbehandlet" som afslutningsårsag.</p>	<p>Borgerens behandlingsforløb i Det Nationale Alkoholbehandlingsregister (NAB) afsluttes med afslutningsårsag "færdigbehandlet" (TXAFSLUTNINGSAARSAG = 1) i løbet af året. Har borgeren flere forløb i løbet af året, anvendes det sidste.</p>

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Succesmål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
<p><i>Voksne med psykiske vanskeligheder og samtidig misbrug</i></p>	<p>Voksne som opfylder et af de følgende punkter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I Landspatientregisteret psykiatri (PSYK) er registreret med minimum et indlæggelsesforløb (C_PATTYPE = 1) eller minimum to forløb af typen ambulante eller skadestue (C_PATTYPE = 2 eller 3) i løbet af året. 2. I Sygesikringsregisteret (SSSY) er registreret med minimum to kontakter (KONTAKT) i løbet af året til psykiater (SPEC2 = 24). 3. I Landspatientregisteret (LPR) er registreret med minimum et indlæggelsesforløb (C_PATTYPE = 1) eller minimum to forløb af typen ambulante eller skadestue (C_PATTYPE = 2 eller 3) i løbet af året, hvor der er tale om en aktions- eller bidiagnose (C_DIAGTYPE = A eller B) med en psykiatrisk diagnosekode (C_DIAG = DF09-DF69 eller DF89-DF100 samt alle undergrupper af disse). <p>Målgruppen opdeles på, hvorvidt borgeren har haft psykiatrisk sygehuskontakt (punkt 1. opfyldt) eller ej. Derudover betinges der yderligere på, at borgeren indgår i en af de følgende målgrupper:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Voksne med alkoholmisbrug (18-64 år) b. Stofmisbrug: i substitutionsbehandling (18-64 år) c. Stofmisbrug: ikke i substitutionsbehandling (18-24 år) d. Stofmisbrug: ikke i substitutionsbehandling (25-64 år) 	<p>Mindre kontakt til psykiatrien.</p>	<p>Borgeren opfylder ikke længere målgruppebetingelsen, der vedrører kontakt til psykiatrien. For målgruppen uden psykiatrisk sygehuskontakt betinges der yderligere på, at der ikke er psykiatrisk sygehuskontakt¹.</p>

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Successmål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
	<p>Målgruppen afgrænses til aldersgruppen 18-64 år på baggrund af oplysninger fra Befolkningsregistret (BEF). Alderen opgøres ultimo året.</p> <p>Målgruppeperioden begrænses til 2008-2012, pga. databrud for registreringer af psykiatriske diagnoser i det somatiske hospitalsvæsen og databegrænsninger for stof- og alkoholmisbrugsbehandling.</p>		

¹I Jacobsen et al. (2018) er succesmålet for målgrupper med psykiske vanskeligheder og samtidig misbrug betinget på både mindre kontakt til psykiatrien, samt at misbrugsbehandlingen afsluttes med afslutningsårsagen "færdigbehandlet". Det er ikke korrekt. Der betinges udelukkende på mindre kontakt til psykiatrien i det efterfølgende år.

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Succes mål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
<p><i>Voldsudsatte kvinder</i></p>	<p>Kvinder (i alderen 18-64 år), som er registreret i registret Ofre for Straffelovsforbrydelser (KROF) som offer for vold (1240000 <= OFR_GER7 < 1290000) i løbet af det efterfølgende år. Dvs., hvis en borger er registreret som offer for vold i 2006, medtages vedkommende i målgruppen i 2005, mens succes/ikke-succes opgøres i 2006.</p> <p>Målgruppen afgrænses til kvinder i aldersgruppen 18-64 år på baggrund af oplysninger fra Befolkningsregistret (BEF). Alderen opgøres ultimo året.</p> <p>KROF er tilgængeligt til og med 2016 og målgruppeperioden dækker dermed 2005-2015.</p>	<p>Ingen kontakt til psykiater eller psykolog.</p>	<p>Kvinden har i Sygesikringsregistret (SSSY) ikke registreret hverken kontakt til psykiater eller psykolog (SPEC = 24 eller 35) i løbet af året.</p>

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Succesmål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
<p><i>Voksne med ADHD</i></p>	<p>Voksne (i alderen 18-64 år) der i løbet af dataperioden (2005-2018) er registreret i Landspatientregisteret (LPR) eller Landspatientregisteret psykiatri (PSYK) med en aktions- eller bidiagnose (C_DIAGTYPE = A eller B) med en af de følgende diagnosekoder (C_DIAG): DF90 og alle undergrupper heraf samt DF988c.</p> <p>Succeskriteriet kan kun opgøres fra 2009 og frem. Dvs. at en borger diagnosticeret med ADHD for første gang i 2014, medtages i målgruppen fra og med 2008. Dette beror på den antagelse, at en borger har ADHD hele livet uanset, hvornår vedkommende får diagnosen.</p> <p>Målgruppen afgrænses til aldersgruppen 18-64 år på baggrund af oplysninger fra Befolkningsregistret (BEF). Alderen opgøres ultimo året.</p>	<p>Forbedret tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse.</p>	<p>Antal måneder, hvor borgeren i registret DREAM er registreret med en branchekode eller som berettiget til at modtage SU, var i det foregående år minimum 20 pct. lavere¹.</p>

¹ I Jacobsen et al. (2018) er succesmålet for målgruppen kun beskrevet som værende betinget på tilknytningen til arbejdsmarkedet. Dette er ikke korrekt. Succesmålet er også betinget på tilknytning til uddannelse.

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Succesmål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
<i>Voksne med autisme</i>	<p>Voksne (i alderen 18-64 år) der i løbet af dataperioden (2005-2018) er registreret i Landspatientregisteret (LPR) eller Landspatientregisteret psykiatri (PSYK) med en aktions- eller bidiagnose (C_DIAGTYPE = A eller B) med en af de følgende diagnosekoder (C_DIAG): DF84 og alle undergrupper heraf.</p> <p>Succeskriteriet kan kun opgøres fra 2009 og frem. Dvs. at en borger diagnosticeret med autisme for første gang i 2014, medtages i målgruppen fra og med 2008. Dette beror på den antagelse, at en borger har autisme hele livet uanset, hvornår vedkommende får diagnosen.</p> <p>Målgruppen afgrænses til aldersgruppen 18-64 år på baggrund af oplysninger fra Befolkningsregistret (BEF). Alderen opgøres ultimo året.</p>	Forbedret tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse.	Antal måneder, hvor borgeren i registret DREAM er registreret med en branchekode eller som berettiget til at modtage SU, var i det foregående år minimum 20 pct. lavere ¹ .

¹ I Jacobsen et al. (2018) er succesmålet for målgruppen kun beskrevet som værende betinget på tilknytningen til arbejdsmarkedet. Dette er ikke korrekt. Succesmålet er også betinget på tilknytning til uddannelse.

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Succesmål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
<i>Voksne med udviklingshæmning</i>	<p>Voksne (i alderen 18-64 år) der i løbet af dataperioden (2005-2018) er registreret i Landspatientregisteret (LPR) eller Landspatientregisteret psykiatri (PSYK) med en aktions- eller bidiagnose (C_DIAGTYPE = A eller B) med en af de følgende diagnosekoder (C_DIAG): DF70, DF71, DF73, DF78, DF79, DQ90 samt alle undergrupper af disse. Succeskriteriet kan kun opgøres fra 2009 og frem. Dvs. at en borger diagnosticeret med udviklingshæmning for første gang i 2014, medtages i målgruppen fra og med 2008. Dette beror på den antagelse, at en borger har udviklingshæmning hele livet uanset, hvornår vedkommende får diagnosen.</p> <p>Målgruppen afgrænses til aldersgruppen 18-64 år på baggrund af oplysninger fra Befolkningsregistret (BEF). Alderen opgøres ultimo året.</p>	Forbedret tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse.	Antal måneder, hvor borgeren i registret DREAM er registreret med en branchekode eller som berettiget til at modtage SU, var i det foregående år minimum 20 pct. lavere ¹ .

¹ I Jacobsen et al. (2018) er succesmålet for målgruppen kun beskrevet som værende betinget på tilknytningen til arbejdsmarkedet. Dette er ikke korrekt. Succesmålet er også betinget på tilknytning til uddannelse.

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Succesmål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
<p><i>Voksne med erhvervet hjerneskade</i></p>	<p>Voksne (i alderen 18-64 år) der i løbet af året eller tidligere er registreret i Landspatientregisteret (LPR) eller Landspatientregisteret psykiatri (PSYK) med en aktions- eller bidiagnose (C_DIAGTYPE = A eller B) med en diagnose for erhvervet hjerneskade¹.</p> <p>Succeskriteriet kan kun opgøres fra 2009 og frem. Dvs. at en borger diagnosticeret med erhvervet hjerneskade for første gang i 2005, medtages i målgruppen fra og med 2008. Dette beror på den antagelse, at en borger har erhvervet hjerneskade fra og med vedkommende første gang får diagnosen.</p> <p>Målgruppen afgrænses til aldersgruppen 18-64 år på baggrund af oplysninger fra Befolkningsregistret (BEF). Alderen opgøres ultimo året.</p>	<p>Forbedret tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse.</p>	<p>Antal måneder, hvor borgeren i registret DREAM er registreret med en branchekode eller som berettiget til at modtage SU, var i det foregående år minimum 20 pct. lavere².</p>

¹Det drejer sig om de følgende diagnosekoder (C_DIAG): DI61, D163, D164, DI67, DI68, DG45-DG46, DS020, DS021, DS027-DS029, DS020, DS021, DS027-DS029, DS061-DS071, DS097, DT020, DT040, DT060, DI60, DC70-DC71, DD32, DD330, DD332, DD337, DD339, DA321, DA390, DA398, DB003, DB004, DB451, DB582, DG00, DG01, DG040, DG042, DG048, DG05, DG060, DG07-DG09, DB220, DE159, DE512, DG410, DG929, DG931, DG938, DG978, DI460, DO292, DO743, DO754, DO892, DT58, DT719, DT751, DT754, DI691, DI693, DI694, DI698, DG099, DI690, DI720, DG099, DI690, DI691, DI692, DT903, DT905, ZDW56, DG372, DI720 samt alle undergrupper af disse.

²I Jacobsen et al. (2018) er succesmålet for målgruppen kun beskrevet som værende betinget på tilknytningen til arbejdsmarkedet. Dette er ikke korrekt. Succesmålet er også betinget på tilknytning til uddannelse.

3 Referencer

Jacobsen, R. H, Arendt, J.N., Verner, M., Kollin, M.S., Halling, C. og K. Kolstup (2018): Socialøkonomisk Investeringsmodel (SØM) – Dokumentation. VIVE. Januar 2018

Jacobsen, R. H., Nandrup, A. B. og Lesner, R. V. Voksenmålgrupper til Den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) - Teknisk Dokumentationsnotat. VIVE. September 2020.

Bilag A: Ændringer i SØM

Bilaget beskriver de overordnede ændringer i forhold til tidligere versioner af SØM. Tabellerne viser ændringer i målgruppeafgrænsninger, herunder antal observationer/personer, succesrater/standardafvigelse og antal signifikante konsekvensestimater i version 2.3. i forhold til tidligere versioner.

I dokumentationsrapporten af SØM version 2.2. er beskrevet en række ændringer i opgørelsen af konsekvenser, som også vedrører målgrupper af udsatte voksne og voksne med handicap. En enkelt undtagelse herfra er opgørelsen af antal dage i alkohol- og stofmisbrugsbehandling, som for voksenmålgrupperne er baseret på data, hvor de præcise start- og slutdatoer ikke er kendt, men blot start- og slutmåned (lige som i version 2.1).

Ændringer i forhold til tidligere versioner af SØM

Afgrænsning af målgrupper:

- I forbindelse med udarbejdelsen af de nye målgrupper er metoden for udtræk af målgrupper for voksne revideret. Dette nye stikprøvedesign gælder også for de eksisterende målgrupper for voksne. De nye målgruppe udtrækkes ved at udtrække et tilfældigt år for hvert individ i målgruppepopulationen. Således at hvert individ kun indgår én gang i målgruppen (se Jacobsen et al. (2020)).
- Tidligere blev målgruppen voksne med alkoholisbrug også opgjort ud fra oplysninger fra Landspatientregistret (LPR). Nu anvendes udelukkende oplysninger fra Det Nationale Alkoholbehandlingsregister, da der i LPR ikke findes information om, hvorvidt borgeren er færdigbehandlet for sit misbrug, som bruges til at opgøre succes/ikke-succes for målgruppen.
- Tidligere blev uafsluttede stofmisbrugs- og alkoholisbrugsbehandlingsforløb slettet. De medtages nu.
- Tidligere blev alle personer med ophold på herberg tilbage til 1999 medtaget i målgruppen borgere i hjemløshed. Dette er nu rettet, så udgangsåret er 2005, ligesom i de øvrige målgrupper.
- Kontakt med somatisk og psykiatrisk hospital tilskrives de år, sengedagene foregår og ikke som tidligere enten året for udskrivelse eller indskrivning.
- Målgrupperne voksne med psykiske vanskeligheder med psykiatrisk sygehuskontakt og samtidig misbrug blev tidligere afgrænset som personer med kontakt til psykiatrisk sygehus, som i **samme** år var i behandling for misbrug. Dette er nu ændret til misbrugsbehandling i det efterfølgende år (ligesom de andre misbrugsgrupper).
- Målgrupperne voksne med psykiske vanskeligheder uden psykiatrisk sygehuskontakt og samtidig misbrug blev tidligere afgrænset som personer, der i løbet af **dataperioden** havde et år, hvor de både havde kontakt til somatisk sygehus med psykiatrisk diagnose eller psykiater og var i behandling for misbrug. Derudover blev der også betinget på, at de **i løbet af året** havde psykiatrisk sygehuskontakt. Succeskriteriet var ingen kontakt til psykiatrisk sygehus i det efterfølgende år. Målgruppeafgrænsningen er nu rettet til, at de har kontakt til somatisk hospital med psykiatrisk diagnose eller psykiater, men

ingen kontakt til psykiatrisk hospital i løbet af året. Succeskriteriet er rettet til, at de i det efterfølgende år ikke har kontakt til hverken somatisk hospital med psykiatrisk diagnose, psykiater eller psykiatrisk sygehus.

- Målgrupperne voksne med handicap blev tidligere kun baseret på kontakt med somatisk hospital. Nu baseres målgrupperne også på kontakt med psykiatrisk hospital.
- For alle målgrupper medtages der nu kun individer, der er registreret i Befolkningsregistret (BEF) i samme år, som de findes i den pågældende målgruppe, eller tidligere (dog tidligst i 2005).

Afgrænsning af forbrug af ydelser (konsekvenser):

- Hvorvidt serviceydelser fra registret Handicapydelse er godkendt eller ej baseres nu på variabelen HANDLEKOMMUNE. Tidligere blev variabelen BETALINGSKOMMUNE anvendt.

Estimering:

- Alle kontrolvariable blev tidligere opgjort i året for succes/ikke-succes. De opgøres nu i året, hvor målgruppen afgrænses. Alder måles ultimo året.
- Kvadrateret alder tilføjes som kontrolvariabel i estimeringen af de økonomiske konsekvenser.
- Kvadrateret alder samt to indikatorvariable for antallet af børn i familien (hhv. 1 og 2 eller flere) tilføjes som kontrolvariable i estimeringen af de økonomiske konsekvenser.

Bemærk følgende:

- For målgrupperne voksne med stofmisbrug, voksne med alkoholmisbrug og voldsudsatte kvinder er året, hvor målgruppen opgøres, baseret på oplysninger fra det efterfølgende kalenderår. Dvs., at selvom Stofmisbrugsdatabasen (SIB) kun indeholder oplysninger fra 2007 og frem, opgøres målgruppen fra 2006 og frem. Dette beror på antagelsen om, at borgeren har et stofmisbrug i 2006 uanset, om borgeren modtager behandling i 2006 eller ej men modtager behandling i 2007.
- Perioden for målgruppeafgrænsning er i tidligere versioner perioden, som målgruppestørrelsen i SØM baserer sig på. Det er dog ikke nødvendigvis den samme periode, som der er estimeret konsekvenser for. For det første kræves der, at der er data minimum 2 år efter målgruppeafgrænsningen, for at der kan estimeres konsekvenser (dvs. seneste målgruppeår er 2013, hvis det seneste dataår er 2015).

Målgrupper af udsatte voksne

Voksne i hjemløshed (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	1999-2014	2005-2016
Antal observationer	90.488	30.697
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,54 (0,50)	0,69 (0,46)
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	80	156

Note vedr. ændringer og rettelser: For ophold på herberg blev alle observationer tilbage til 1999 medtaget ved en fejl. Dette er nu rettet, så udgangsåret er 2005, ligesom i de øvrige målgrupper.

Voksne med stofmisbrug: Substitutionsbehandling (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2006-2012	2006-2012
Antal observationer	14.976	5.453
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,10 (0,30)	0,06 (0,24)

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Voksne med stofmisbrug: Substitutionsbehandling (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	89	144

Note vedr. ændringer og rettelser: Uafsluttede forløb blev tidligere slettet. De medtages nu. Alder blev opgjort i året for opdeling i succes/ikke-succes. Dette er nu rettet til målgruppeåret.

Voksne med stofmisbrug: Ikke i substitutionsbehandling (18-24 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2006-2012	2006-2012
Antal observationer	19.176	10.631
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,28 (0,45)	0,18 (0,39)
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	93	125

Note vedr. ændringer og rettelser: Uafsluttede forløb blev tidligere slettet. De medtages nu. Alder blev opgjort i året for opdeling i succes/ikke-succes. Dette er nu rettet til målgruppeåret.

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Voksne med stofmisbrug: Ikke i substitutionsbehandling (25-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2006-2012	2006-2012
Antal observationer	36.106	16.801
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,25 (0,43)	0,18 (0,38)
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	256	245

Note vedr. ændringer og rettelser: Uafsluttede forløb blev tidligere slettet. De medtages nu. Alder blev opgjort i året for opdeling i succes/ikke-succes. Dette er nu rettet til målgruppeåret.

Voksne med alkoholmisbrug (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2006-2012	2005-2012
Antal observationer	170.487	35.402
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,10 (0,30)	0,15 (0,36)
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	171	175

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Note vedr. ændringer og rettelser: Borgere med alkoholmisbrug fundet ud fra LPR anvendes ikke længere, da der her ikke findes information om, hvorvidt borgeren er færdigbehandlet. Uafsluttede forløb blev tidligere slettet. De medtages nu.

Voksne med psykiske vanskeligheder med psykiatrisk sygehuskontakt samt alkoholmisbrug (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2007-2012	2008-2012
Antal observationer	37.735	6.428
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,50 (0,50)	0,59 (0,49)
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	206	57

Note vedr. ændringer og rettelser: Målgruppen blev afgrænset som personer med kontakt til psykiatrisk sygehus og i behandling for misbrug i løbet af **samme** år. Dette er nu ændret til misbrugsbehandling i det efterfølgende år (ligesom de andre misbrugsgrupper). Information om misbrugsbehandling hentes fra opgørelsen af voksne med alkoholmisbrug og voksne med stofmisbrug. Ændringer i disse opgørelser påvirker derfor også disse grupper.

Voksne med psykiske vanskeligheder med psykiatrisk sygehuskontakt samt stofmisbrug: substitutionsbehandling (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2007-2012	2008-2012

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Voksne med psykiske vanskeligheder med psykiatrisk sygehuskontakt samt stofmisbrug: substitutionsbehandling (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Antal observationer	2.702	1.007
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,44 (0,50)	0,56 (0,50)
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	23	39

Note vedr. ændringer og rettelser: Målgruppen blev afgrænset som personer med kontakt til psykiatrisk sygehus og i behandling for misbrug i løbet af **samme** år. Dette er nu ændret til misbrugsbehandling i det efterfølgende år (ligesom de andre misbrugsgrupper). Information om misbrugsbehandling hentes fra opgørelsen af voksne med alkoholmisbrug og voksne med stofmisbrug. Ændringer i disse opgørelser påvirker derfor også disse grupper.

Voksne med psykiske vanskeligheder med psykiatrisk sygehuskontakt samt stofmisbrug: ikke i substitutionsbehandling (18-24 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2007-2012	2008-2012
Antal observationer	4.357	1.635
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,53 (0,50)	0,59 (0,49)

Voksne med psykiske vanskeligheder med psykiatrisk sygehuskontakt samt stofmisbrug: ikke i substitutionsbehandling (18-24 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	41	73

Note vedr. ændringer og rettelser: Målgruppen blev afgrænset som personer med kontakt til psykiatrisk sygehus og i behandling for misbrug i løbet af **samme** år. Dette er nu ændret til misbrugsbehandling i det efterfølgende år (ligesom de andre misbrugsgrupper). Information om misbrugsbehandling hentes fra opgørelsen af voksne med alkoholmisbrug og voksne med stofmisbrug. Ændringer i disse opgørelser påvirker derfor også disse grupper.

Voksne med psykiske vanskeligheder med psykiatrisk sygehuskontakt samt stofmisbrug: ikke i substitutionsbehandling (25-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2007-2012	2008-2012
Antal observationer	6.961	
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,51 (0,50)	0,58 (0,49)
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	84	90

Note vedr. ændringer og rettelser: Målgruppen blev afgrænset som personer med kontakt til psykiatrisk sygehus og i behandling for misbrug i løbet af **samme** år. Dette er nu ændret til misbrugsbehandling i det efterfølgende år (ligesom de andre misbrugsgrupper).

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Information om misbrugsbehandling hentes fra opgørelsen af voksne med alkoholmisbrug og voksne med stofmisbrug. Ændringer i disse opgørelser påvirker derfor også disse grupper.

Voksne med psykiske vanskeligheder uden psykiatrisk sygehuskontakt samt alkoholmisbrug (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2007-2012	2008-2012
Antal observationer	84.097	5.853
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,20 (0,40)	0,44 (0,50)
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	209	65

Note vedr. ændringer og rettelser: Målgruppen blev afgrænset som personer, der i løbet af **dataperioden** havde et år, hvor de både havde kontakt til somatisk sygehus med psykiatrisk diagnose eller psykiater og var i behandling for misbrug. Derudover blev der også betinget på, at de **i løbet af året** havde psykiatrisk sygehuskontakt. Succeskriteriet var ingen kontakt til psykiatrisk sygehus i det efterfølgende år. Målgruppeafgrænsningen er nu rettet til, at de har kontakt til somatisk hospital med psykiatrisk diagnose eller psykiater, men ingen kontakt til psykiatrisk hospital i løbet af året. Succeskriteriet er rettet til, at de i det efterfølgende år ikke har kontakt til hverken somatisk hospital med psykiatrisk diagnose, psykiater eller psykiatrisk sygehus. Information om misbrugsbehandling hentes fra opgørelsen af voksne med alkoholmisbrug og voksne med stofmisbrug. Ændringer i disse opgørelser påvirker derfor også disse grupper.

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Voksne med psykiske vanskeligheder uden psykiatrisk sygehuskontakt samt stofmisbrug: substitutionsbehandling (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2007-2012	2008-2012
Antal observationer	2.432	640
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,30 (0,46)	0,58 (0,49)
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	43	15

Note vedr. ændringer og rettelser: Målgruppen blev afgrænset som personer, der i løbet af **dataperioden** havde et år, hvor de både havde kontakt til somatisk sygehus med psykiatrisk diagnose eller psykiater og var i behandling for misbrug. Derudover blev der også betinget på, at de **i løbet af året** havde psykiatrisk sygehuskontakt. Succeskriteriet var ingen kontakt til psykiatrisk sygehus i det efterfølgende år. Målgruppeafgrænsningen er nu rettet til, at de har kontakt til somatisk hospital med psykiatrisk diagnose eller psykiater, men ingen kontakt til psykiatrisk hospital i løbet af året. Succeskriteriet er rettet til, at de i det efterfølgende år ikke har kontakt til hverken somatisk hospital med psykiatrisk diagnose, psykiater eller psykiatrisk sygehus. Information om misbrugsbehandling hentes fra opgørelsen af voksne med alkoholmisbrug og voksne med stofmisbrug. Ændringer i disse opgørelser påvirker derfor også disse grupper.

Voksne med psykiske vanskeligheder uden psykiatrisk sygehuskontakt samt stofmisbrug: ikke i substitutionsbehandling (18-24 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2007-2012	2008-2012
Antal observationer	3.131	796
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,42 (0,49)	0,56 (0,50)
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	14	7

Note vedr. ændringer og rettelser: Målgruppen blev afgrænset som personer, der i løbet af **dataperioden** havde et år, hvor de både havde kontakt til somatisk sygehus med psykiatrisk diagnose eller psykiater og var i behandling for misbrug. Derudover blev der også betinget på, at de **i løbet af året** havde psykiatrisk sygehuskontakt. Succeskriteriet var ingen kontakt til psykiatrisk sygehus i det efterfølgende år. Målgruppeafgrænsningen er nu rettet til, at de har kontakt til somatisk hospital med psykiatrisk diagnose eller psykiater, men ingen kontakt til psykiatrisk hospital i løbet af året. Succeskriteriet er rettet til, at de i det efterfølgende år ikke har kontakt til hverken somatisk hospital med psykiatrisk diagnose, psykiater eller psykiatrisk sygehus. Information om

Voksne med psykiske vanskeligheder uden psykiatrisk sygehuskontakt samt stofmisbrug: ikke i substitutionsbehandling (25-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2007-2012	2008-2012

Voksne med psykiske vanskeligheder uden psykiatrisk sygehuskontakt samt stofmisbrug: ikke i substitutionsbehandling (25-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Antal observationer	6.074	1.539
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,40 (0,49)	0,51 (0,50)
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	59	20

Note vedr. ændringer og rettelser: Målgruppen blev afgrænset som personer, der i løbet af **dataperioden** havde et år, hvor de både havde kontakt til somatisk sygehus med psykiatrisk diagnose eller psykiater og var i behandling for misbrug. Derudover blev der også betinget på, at de **i løbet af året** havde psykiatrisk sygehuskontakt. Succeskriteriet var ingen kontakt til psykiatrisk sygehus i det efterfølgende år. Målgruppeafgrænsningen er nu rettet til, at de har kontakt til somatisk hospital med psykiatrisk diagnose eller psykiater, men ingen kontakt til psykiatrisk hospital i løbet af året. Succeskriteriet er rettet til, at de i det efterfølgende år ikke har kontakt til hverken somatisk hospital med psykiatrisk diagnose, psykiater eller psykiatrisk sygehus. Information om misbrugsbehandling hentes fra opgørelsen af voksne med alkoholmisbrug og voksne med stofmisbrug. Ændringer i disse opgørelser påvirker derfor også disse grupper.

Voldsudsatte kvinder (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2005-2014	2005-2015
Antal observationer	28.886	24.863

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Voldsudsatte kvinder (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning:	Målgruppeafgrænsning:
	SØM version 2.2 og tidligere	SØM version 2.3
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,87 (0,33)	0,96 (0,20)
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	46	110

Målgrupper af voksne med handicap

Voksne med ADHD (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2008-2014	2008-2016
Antal observationer	20.641	28.487
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,25 (0,43)	0,28 (0,45)
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	71	84

Note vedr. ændringer og rettelser: Tidligere kun afgrænset ud fra LPR. PSYK er nu også tilføjet.

Voksne med autisme (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2008-2014	2008-2016
Antal observationer	16.056	14.476
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,14 (0,34)	0,22 (0,41)

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Voksne med autisme (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	93	63

Note vedr. ændringer og rettelser: Tidligere kun afgrænset ud fra LPR. PSYK er nu også tilføjet.

Voksne med udviklingshæmning (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2008-2014	2008-2016
Antal observationer	49.885	122.580
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,06 (0,23)	0,08 (0,27)
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	80	160

Note vedr. ændringer og rettelser: Tidligere kun afgrænset ud fra LPR. PSYK er nu også tilføjet.

Dokumentation af opdatering af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) version 2.3.

Voksne med erhvervet hjerneskade (18-64 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.3
Tidsperiode	2008-2014	2008-2016
Antal observationer	580.942	167.167
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,06 (0,24)	0,04 (0,19)
Antal signifikante konsekvensestimater (inkl. ekstrapolation)	116	211

Note vedr. ændringer og rettelser: Tidligere kun afgrænset ud fra LPR. PSYK er nu også tilføjet.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen

Edisonsvej 1

5000 Odense C

Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk